

BADANIA SKŁADU CHEMICZNEGO LIŚCI NIEKTÓRYCH GATUNKÓW I ODMIAN TOPÓL Z OCENĄ AKTYWNOŚCI PRZECIWUTLENIAJĄCEJ I PRZECIWZAPALNEJ

Loretta Pobłocka-Olech, Katarzyna Kimel, Sylwia Godlewska, Mirosława Krauze-
Baranowska

*Katedra i Zakład Farmakognozji z Ogrodem Roślin Leczniczych, Wydział Farmaceutyczny z OML, Gdański
Uniwersytet Medyczny*

Liście topoli (*Populi folium*) są jednym z surowców roślinnych wykorzystywanych w fitoterapii chorób reumatycznych, w tym dny moczanowej [1]. Choroby reumatyczne należą do schorzeń, obok chorób nowotworowych i układu krążenia, najbardziej zagrażających zdrowiu i życiu. Ich leczenie ma zazwyczaj charakter przewlekły, a stosowanie leków roślinnych, w przeciwieństwie do terapii lekami syntetycznymi, charakteryzuje niskie ryzyko wystąpienia lub brak efektów ubocznych. Monografia Farmakopei Polskiej (FP) XI określa jako surowiec leczniczy liście topoli czarnej *Populus nigra* o zawartości flawonoidów nie mniejszej niż 0,6% oraz pochodnych salicylowych w stężeniu co najmniej 0,2%. Naturalne zasoby *P. nigra* w Polsce są sukcesywnie ograniczane, a poszukiwanie nowych źródeł surowca, odpowiadającego normom farmakopealnym, staje się koniecznością. W Polsce występuje ponad 30 gatunków i odmian topól, których liście mogą stanowić potencjalne źródło surowca do użytku farmaceutycznego. Skład chemiczny liści większości przedstawicieli rodzaju *Populus* jest słabo rozpoznany, przede wszystkim w zakresie flawonoidów i fenolokwasów oraz ich pochodnych, posiadających właściwości antywołnorodnikowe, decydujące również o efekcie przeciwzapalnym. Obecność różnych grup związków czynnych w liściach topól decydujących o właściwościach leczniczych (m. in. związki salicylowe, obok wymienionych powyżej) powoduje, że stanowią one interesujący obiekt badań. Dotychczasowe dane literaturowe dostarczają niewiele informacji odnośnie mechanizmów aktywności biologicznej liścia topoli, w tym przeciwzapalnej w powiązaniu z jego kompozycją chemiczną.

Badania objęły analizę składu chemicznego liści powszechnie występujących gatunków i odmian topól z zastosowaniem metody HPLC-DAD-ESI-MS oraz ocenę ich aktywności przeciwutleniającej i przeciwzapalnej w oparciu o analizę bioautografii TLC, spektrofotometrię oraz testy immunoenzymatyczne.

PIŚMIENNICTWO:

[1] Z. Błach-Olszewska, A. Długosz, B. Kowal-Gierczak, E. Lamer-Zarawska, J. Niedworok: „*Fitoterapia i leki roślinne*”. Warszawa: PZWL, 2007.